

TARIM MUHASEBESİ (ÜNİTE 14)

Ders Materyali:

1. Kılıç, O., 20195. Tarım Ekonomisi Ders Notları. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi.
2. Dr. Ali Aras, Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Ders Kitabı, 1988.
3. Orhan Sevilengül, Genel Muhasebe, 2000.

Bilanço esasına göre defter tutma (Örnek Uygulama)

“Başarı Tarım” işletmesinin 2010 yılına ilişkin işlemleri aşağıda verilmiştir.

- 1). İşletmenin dönem başı varlıkları ve borçları aşağıdaki gibidir (TL)

Nakit Mevcudu	:3.250
Banka Mevcudu	:5.000
Gübre	:5.000
Tohum	:500
Yem	:1.200
Satılacak ürün	:3.000
Tarla arazi	:100.000
Arazi ıslahı sermayesi	:10.000
Binalar	:20.000
Alet makine sermayesi	:15.000
Canlı hayvan mevcudu	:4.000
Banka kredi borcu (kısa vadeli)	10.000

- 2). 05/02/2010 tarihinde 1.200 TL’lik gübre alınmış ve karşılığında 500 TL nakit olarak ödenmiş, kalan kısmı veresiye ile alınmıştır.
- 3).12/03/2010 tarihinde 800 TL’lik tohum veresiye alınmıştır.
- 4).25/03/2010 tarihinde 1.200 TL’lik tohum üretimde kullanılmıştır.
- 5).10/04/2010 tarihinde 4.500 TL’lik gübre tarlaya atılmıştır.
- 6).15/05/2010 tarihinde işletmede kullanılmak üzere 2.000 TL’ye bir pulluk satın alınmıştır. Bedeli bankadaki hesaptan ödenmiştir.
- 7).10/06/2010 tarihinde 1.100 TL’ye bir inek peşin satılmıştır.
- 8).22/07/2010 tarihinde 600 TL’ye hayvan yemi satın alınmış ve karşılığında nakit ödeme yapılmıştır.
- 9).30/07/2010 tarihinde işletmeye ait traktör, başka bir tarım işletmesine kiralanmış ve karşılığında 350 TL peşin nakit gelir sağlanmıştır.

10).03/08/2010 tarihinde üretimde kullanılan işçiler için 2.500 TL'lik işçilik gideri bankadaki hesaptan ödenmiştir.

11).15.08.2010 tarihinde tarladaki ürün hasat edilerek depoya alınmıştır.

12).10/09/2010 tarihinde 18.000 TL'lik ürünün yarısı peşin, yarısı veresiye satılmıştır.

13).31/12/2010 tarihinde yapılan envanter çalışmalarında aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir;

a-Sene sonunda depodaki ürün miktarı 6.000 TL

b-Depoda 200 TL'lik yem olduğu tespit ediliyor.

c-İşletmenin ziraat bankasındaki kredi borcuna 1.200 TL faiz tahakkuk etmiştir.

d-İşletmenin duran varlıklarına normal amortisman yöntemi uygulanmaktadır.

<u>Adı</u>	<u>Amortisman Oranı</u>
Binalar	%2
Makineler	%5
Canlı varlıklar	%10
Arazi ıslahı sermayesi	%5

Not: 1- İşletme kârı üzerinden 2.500 TL vergi hesaplanmıştır.

2- KDV bütün işlemlerde ihmal edilmiştir.

“BAŞARIR TARIM” İŞLETMESİNİN 01/01/2010 TARİHLİ BİLANÇOSU (TL)

AKTİF		PASİF	
I- DÖNEN VARLIKLAR	17.950	III- KISA VADELİ	10.000
		YABANCI KAYNAKLAR	
100 KASA	3.250	300 BANKA KREDİLERİ	10.000
102 BANKALAR	5.000	V-ÖZ KAYNAKLAR	156.950
150 İLK MADDE VE MALZEME	6.700	500 SERMAYE	156.950
150.00 Gübre: 5.000			
150.01 Tohum: 500			
150.02 Yem: 1.200			
152 MAMULLER	3.000		
II.DURAN VARLIKLAR	149.000		
250 ARAZİ VE ARSALAR	100.000		
251 YER ALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ	10.000		
252 BİNALAR	20.000		

253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	10.000		
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	4.000		
AKTİF TOPLAMI	<u>166.950</u>	PASİF TOPLAMI	<u>166.950</u>

YEVMIYE KAYITLARI

		Borç	Alacak
1	----- 01/01/2010 -----		
	100 KASA	3.250	
	102 BANKALAR	5.000	
	150 İLK MADDE VE MALZEME	6.700	
	150.00 Gübre :5.000		
	150.01 Tohum :500		
	150.02 Yem :1.200		
	152 MAMULLER	3.000	
	250 ARAZİ VE ARSALAR	100.000	
	251 YER ALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ	10.000	
	252 BİNALAR	20.000	
	253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	15.000	
	256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	4.000	
	300 BANKA KREDİLERİ		10.000
	500 SERMAYE		156.950
	<i>Açılış kaydı</i>		
2	----- 05/02/2010 -----		
	150 İLK MADDE VE MALZEME	1.200	
	150.00 Gübre :1200		
	100 KASA		500
	320 SATICILAR		700
	<i>Gübre alımı</i>		
3	----- 12/03/2010 -----		
	150 İLK MADDE VE MALZEME	800	
	150.01 Tohum: 1200		
	320 SATICILAR		800
	<i>Tohum alımı</i>		
4	----- 25/03/2010 -----		
	710 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	1.200	
	150 İLK MADDE VE MALZEME		1.200
	150.01 Tohum: 1200		
	<i>Tohumun üretimde kullanılması</i>		
5	----- 10/04/2010 -----		
	710 DİREKT İLK MADDE VE MALZEME GİDERLERİ	4.500	
	150 İLK MADDE VE MALZEME		4.500
	150.00 Gübre: 4500		
	<i>Gübrenin üretimde kullanılması</i>		
6	----- 15/05/2005 -----		
	253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	2.000	
	102 BANKALAR		2.000

7	Pulluk alımı		
	----- 10/06/2010 -----		
	100 KASA	1.100	
	256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR		1.100
8	İnek satışı		
	----- 22/07/2010 -----		
	150 İLK MADDE VE MALZEME	600	
	150.02 Yem:600		
9	100 KASA		600
	Yem alımı		
	----- 30/07/2010 -----		
	100 KASA	350	
10	649 DİĞER OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR		350
	Traktör kiralama geliri		
	----- 03/08/2010 -----		
	720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ	2.500	
11	102 BANKALAR		2.500
	İşçilik ücreti gideri		
	----- 15/08/2010 -----		
	152 MAMÜLLER	8.200	
12	710 DİREKT İLK M. VE MAL. GİDERLERİ		5.700
	720 DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ		2.500
	Ürün hasadı		
	----- 10/09/2010 -----		
13	100 KASA	9.000	
	120 ALICILAR	9.000	
	600 YURT İÇİ SATIŞLAR		18.000
	Ürün satışı		
14	----- 31/12/2010 -----		
	620 SATILAN MAMULLER MALİYETİ	5.200	
	152 MAMUL		5.200
	Satılan mamul maliyeti		
15	----- 31/12/2005 -----		
	256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.600	
	150 İLK MADDE VE MALZEME		1.600
	150.02 Yem:1600		
16	----- 31/12/2010 -----		
	660 KISA VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ	1.200	
	300 BANKA KREDİLERİ		1.200
	----- 31/12/2010 -----		
17	632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	2.200	
	257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		2.200
	----- 31/12/2010 -----		
	690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI	8.600	
18	620 SATILAN MAMULLER MALİYETİ		5.200
	632 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ		2.200
	660 KISA VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ		1.200
	----- 31/12/2005 -----		
	600 YURT İÇİ SATIŞLAR	18.000	

19	649 DİĞER OLAGAĞAN GELİR VE KÂRLAR	350	
	690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		18.350
	----- 31/12/2010 -----		
	690 DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI	9.750	
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		2.500
	590 DÖNEM NET KÂRI		7.250

BÜYÜK DEFTER KAYITLARI

100 KASA	
(1) 3.250	500 (2)
(7) 1.100	600 (8)
(9) 350	
(12) 9.000	
13.700	1.100

102 BANKALAR	
(1) 5.000	2.000 (6)
	2.500 (10)
5.000	4.500

150 İLK M.M.STOK	
(1) 6.700	1.200 (4)
(2) 1.200	4.500 (5)
(3) 800	1.600 (14)
(8) 600	
9.300	7.300

150.01 Gübre	
(1) 5.000	4.500 (5)
(2) 1.200	
6.200	4.500

150.02 Tohum	
(1) 500	1.200 (4)
(3) 800	
1.300	1.200

150.03 Yem	
(1) 1.200	1.600 (14)
(8) 600	
1.800	1.600

152 MAMÜLLER	
(1) 3.000	5.200 (13)
(11) 8.200	
11.200	5.200

250 ARAZİ VE ARSA	
(1) 100.000	
100.000	

251 YER ALTI VE ÜSTÜ D.	
(1) 10.000	
10.000	

252 BİNALAR	
(1) 20.000	
20.000	

253 TES.MAK VE CİH.	
(1) 15.000	
(6) 2.000	
17.000	

256 DİĞER MAD.D.VARL	
(1) 4.000	1.100 (7)
(14) 1.600	
5.600	1.100

300 BANKA KREDİLERİ	
	10.000 (1)
	1.200 (15)
	11.200

500 SERMAYE	
	156.950 (1)
	156.950

320 SATICILAR	
	700 (2)
	800 (3)
	1.500

710 D.İ.M.M.GİDERLERİ	
(4) 1.200	5.700 (11)
(5) 4.500	
5.700	5.700

649 DİĞ.OL.DIŞI.GELİR	
(18) 350	350 (9)
350	350

720 İŞÇİ ÜCRET.VE GİD.	
(10) 2.500	2.500 (11)
2.500	2.500

120 ALICILAR	
(12) 9.000	
9.000	

600 YURT İÇİ SATIŞLAR	
(18) 18.000	18.000 (12)
18.00	18.000

620 SAT.MAM.MAL	
(13) 5.200	5.200 (17)
5.200	5.200

660 KISA V.BORÇ.GİD.	
(15) 1.200	1.200 (17)
1.200	1.200

632 GEN.YÖNETİM GİD	
(16) 2.200	2.200 (17)
2.200	2.200

257 BİRK.AMORTİSMAN	
	2.200 (16)
	2.200

690 D.KÂRI VEYA ZAR.		360 ÖDENECEK VER. FON	590 DÖNEM NET KÂRI
(17) 8.600	18.350 (18)	2.500 (19)	7.250 (19)
(19) 9.750		2.500	7.250
18.350	18.350		

“BAŞARIR TARIM” İŞLETMESİ 01/01/2010-31/12/2010 DÖNEMİ GELİR TABLOSU

A- BRÜT SATIŞLAR	:18.000
B- SATILAN MAMULLER MALİYETİ (-)	:(5.200)
1-BRÜT SATIŞ KÂRI	12.800
C-GENEL GİDERLER (-)	:(2.200)
D-DİĞER OLAĞAN DIŞI GELİR VE KÂRLAR	:350
2-FAALİYET KAR VE ZARAR	:10.950
F-FİNANSMAN GİDERİ (-)	:(1.200)
3-DÖNEM KÂR VE ZARARI	:9.750
G-VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)	:(2.500)
4-DÖNEM NET KÂRI	<u>:7.250</u>

“BAŞARIR TARIM” İŞLETMESİNİN 31/12/2010 TARİHLİ BİLANÇOSU (TL)

AKTİF		PASİF	
I- DÖNEN VARLIKLAR	: 30.100	I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAK. :15.200	
100 KASA	:12.600	300 BANKA REDİLERİ	:11.200
102 BANKALAR	:500	321 SATICILAR	:1.400
120 ALICILAR	:9.000	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	:2.500
150 İLK MADDE VE MALZEME	:2.000	II-ÖZ KAYNAKLAR	:164.200
152 MAMULLER	:6.000	500 SERMAYE	:156.950
II-DURAN VARLIKLAR	:149.300	590 DÖNEM NET KÂRI	:7.250
250 ARAZİ VE ARSALAR	:100.000		
251 YER ALTI VE ÜSTÜ DÜZENLERİ..	:10.000		
252 BİNALAR	:20.000		
253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR	:17.000		
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIK.	:4.500		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN (-)	:(2.200)		

AKTİF	TOPLAMI	PASİF	TOPLAMI
:179.400		:179.400	

“BAŞARIR TARIM” İŞLETMESİNİN 2010 YILI GEÇİCİ MİZANI (TL)					
HESAP NO	HESAPADI	TUTAR		KALAN	
		BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK

100	KASA	13.700	1.100	12.600	
102	BANKALAR	5.000	4.500	500	
120	ALICILAR	9.000		9.000	
150	İLK MADDE VE MALZEME	9.300	5.700	3.600	
	150.01 GÜBRE :				
	150.02 TOHUM:				
	150.03 YEM :				
152	MAMÜL	11.200		11.200	
250	ARAZİ VE ARSA	100.000		100.000	
251	YER ALTI VE ÜSTÜ DÜZENLERİ	10.000		10.000	
252	BİNALAR	20.000		20.000	
253	TESİS MAKİNA VE CİHAZ	17.000		17.000	
256	DİĞER MAD. DURAN VARLIK	4.000	1.100	2.900	
300	BANKA KREDİLERİ		10.00		10.000
320	SATICILAR		3.700		3.700
321	BORÇ SENETLERİ		800		800
500	SERMAYE		153.950		153.950
600	YURT İÇİ SATIŞLAR		18.000		18.000
649	DİĞER OLAĞ. GELİR VE		350		350
790	KARLAR	5.700	5.700		
791	DİREKT İLK MAD VE MALZ G. DİREKT İŞÇİLİK GİDERİ	2.500	2.500		
	TOPLAM	207.400	207.400	186.800	186.800

“BAŞARIR TARIM” İŞLETMESİNİN 31/12/2010 TARİHLİ KESİN MİZANI (TL)

HES AD	HESAP ADI	TUTAR		KALAN	
		BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK

100	KASA	13.700	1.100	12.600	
102	BANKALAR	5.000	4.500	500	
120	ALICILAR	9.000		9.000	
150	İLK MADDE VE MALZ	9.300	7.300	2.000	
	150.01 GÜBRE	1.700			
	150.02 TOHUM	100			
	150.03 YEM	200			
152	MAMUL	11.200	5.200	6.000	
250	ARAZİ VE ARSA	100.000		100.000	
251	YER ALTI VE YER USTÜ DÜZENLERİ	10.000		10.000	
252	BİNALAR	20.000		20.000	
253	TESİS MAKİNA VE CİHAZ	17.000		17.000	
256	DIĞ. MAD. DUR. VAR.	5.600	1.100	4.500	
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN(-)		2.200		2.200
300	BANKA KREDİLER		11.200		11.200
320	SATICILAR		3.700		3.700
321	BORÇ SENETLERİ		800		800
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		2.500		2.500
500	SERMAYE		153.950		153.950
590	DÖNEM NET KARI		7.250		7.250
600	YURT İÇİ SATIŞ	18.000	18.000		
620	SATILAN MAMUL MALİYET	5.200	5.200		
632	GENEL YÖNETİM GİD	2.200	2.200		
649	DIĞ OLAĞ GELİR VE KARLAR	350	350		
660	KISA VADELİ BORÇLANMA GİD	1.200	1.200		
690	DÖNEM KAR VE ZARAR	18.350	18.350		
790	İLK MADDE VE MALZ GİD	5.700	5.700		
791	İŞÇİ ÜCRET VE GİDER	2.500	2.500		
	TOPLAM	254.300	254.300	181.600	181.600